

ЛІДЕРСТВО В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Буняк Н.М.

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк*

Сучасні умови господарювання висувають нові вимоги до менеджерів, рівня їх професійної підготовки, вміння управляти соціально-психологічними процесами, які відбуваються на підприємстві, а також особистих якостей. Практика господарювання переконливо свідчить, що більш успішними в реалізації управлінських функцій є ті керівники, які вміють вести за собою підлеглих, тобто володіють лідерськими якостями.

Сьогодні лідерство є важливим складовим елементом ефективного управління, який передбачає вплив на поведінку членів трудового колективу з метою спонукання їх до діяльності для досягнення загальних цілей підприємства.

Лідерство – це складне та багатоаспектне соціально-психологічне явище, яке виникає в результаті взаємодії двох сторін «лідера» та «послідовників» під дією певних індивідуальних та групових ситуаційних чинників. Його не можна пов'язувати виключно з індивідуальними якостями особистості, воно обумовлюється також психологічними особливостями кожного з членів трудового колективу.

Ефективність лідера залежить від того, наскільки його манера поведінки, вміння надихати, особисті якості відповідають уявленням працівників. При цьому людина, яка проявила себе як лідер в одній ситуації чи трудовому колективі, може стати послідовником в інших умовах.

Бути керівником не означає одночасно бути лідером, адже не кожен керівник може надихати та вести за собою своїх підлеглих. Будь-яка конкретна ситуація, специфіка діяльності підприємства, колектив працівників формують певні вимоги до якостей, які необхідні ефективному лідеру. Керівник стає лідером для своїх підлеглих лише тоді, коли він може довести свою компетентність та цінність для них, а також сприяти задоволенню їхніх потреб.

Феномен лідера в системі менеджменту підприємства ґрунтується на особистому авторитеті працівника, в основі якого лежить людський фактор, зокрема, довіра, толерантність, ввічливість, тактовність, культура спілкування, воля до перемоги тощо. Лідер володіє, насамперед, еталонною владою, яка базується на харизмі, його особистих якостях. Він є командним гравцем, який вміє забезпечувати колективну взаємодію.

На нашу думку, основою лідерства як соціального явища є: групова взаємодія; лідерські (фізіологічні, інтелектуальні, комунікативні та інші) якості керівника; сприйняття членами колективу керівника як лідера; умови здійснення лідерського впливу.

Отже, лідерство відіграє важливу роль в системі менеджменту підприємства. воно не замінює сам процес управління, а лише підкріплює керівні дії менеджера.